

Юридична психологія : навч. посіб. для студ.
вищ. навч. закл. / О.Є. Самойлов, М.С. Корольчук,
В.М. Корольчук, С.М. Миронець, Г.М. Ржевський. – К. : Київ.
нац. торг.-екон. ун-т, 2015. – 432 с.
ISBN 978-966-629-720-7

У навчальному посібнику докладно викладені відповідно до навчальної програми дисципліни «Юридична психологія» основні поняття загальної, правової, кримінальної та судової психології, психологічні основи юридичної психології, розкриваються психологічні особливості особистості злочинців, також розглядаються проблеми встановлення психологічного контакту з учасниками кримінального судочинства. Узагальнено основні теоретичні аспекти, історії розвитку юридичної психології, видів юридичної діяльності, ефективності прийомів психологічного захисту.

Навчальний посібник створено для студентів, аспірантів (докторантів), викладачів ВНЗ, психологів-практиків та для широкого загалу читачів і фахівців, а також для тих, хто цікавиться проблемами психології в галузі права та юриспруденції.

Зам. 356/15

Ціна 85,00 грн

ЗМІСТ

Передмова	8
Розділ 1. Юридична психологія в системі наукових знань. Історія розвитку юридичної психології	11
1.1. Юридична психологія як наука. Загальне уявлення про її об'єкт та предмет	11
1.2. Принципи юридичної психології	15
1.3. Мета та завдання юридичної психології	23
1.4. Загальна характеристика методології та методів пізнання в юридичній психології	25
1.5. Історія розвитку юридичної психології	62
Питання для самоконтролю	73
Список використаних джерел	74
Розділ 2. Соціально-психологічні основи юридичної діяльності	76
2.1. Особистість та соціальне середовище	76
2.2. Шляхи формування та розвитку особистості	79
2.3. Сучасні психологічні теорії особистості	85
2.4. Слідча діяльність та її особливості	91
2.5. Особистість слідчого та її структура	92
2.6. Вимоги до особистості юриста	95
Питання для самоконтролю	103
Список використаних джерел	104

Розділ 3. Соціально-психологічна характеристика основних видів відхильної поведінки особистості. Психологія злочинного угруповання	106
3.1. Особистість і соціум. Стейкий тип нормативної поведінки та його співвідношення з нормами права	106
3.2. Нормативна регуляція поведінки. Девіантна поведінка	108
3.3. Агресія та агресивна поведінка	112
3.4. Умови формування агресивної поведінки особи	118
3.5. Делінквентна поведінка як форма відхильної поведінки особистості	126
3.6. Умови формування делінквентної поведінки	130
3.7. Протиправна мотивація	139
3.8. Антисоціальна (соціопатична) особистість	142
3.9. Агресія і делінквентна поведінка	149
3.10. Психологічні чинники і характеристика злочинної поведінки	153
3.11. Злочинне угруповання. Організована злочинність. Тероризм	162
3.12. Психологія злочинних груп і кримінальних співтовариств	167
3.13. Мотивація та емоційна активація вчинків	172
Питання для самоконтролю	176
Список використаних джерел	178
Розділ 4. Психологія особистості злочинця та психологічні особливості індивідуального злочину	182
4.1. Основні підходи до вивчення особистості злочинця	182
4.2. Класифікація і типологія злочинця	187
4.3. Формування особистості злочинця	190
4.4. Особистість злочинця	198
4.5. Особистість неповнолітнього правопорушника	217
Питання для самоконтролю	220
Список використаних джерел	221
Розділ 5. Особливості психічних станів засуджених до позбавлення волі	224
5.1. Загальна теорія психічних станів	224
5.2. Класифікація психічних станів осіб позбавлених волі	251
5.3. Загальні закономірності впливу на зміну психічних станів засуджених до позбавлення волі	273
Питання для самоконтролю	290
Список використаних джерел	291
Розділ 6. Психологічні основи розслідування злочину	293
6.1. Загальна характеристика психологічних особливостей діяльності слідчого	293
6.2. Психологія огляду місця події	295
6.3. Психологія обшуку та затримання	298
6.4. Психологія допиту потерпілих та свідків	301
6.5. Психологія допиту підозрюваних та обвинувачених	306
6.6. Психологія одночасного допиту кількох осіб	308
6.7. Психологія впізнання	311
6.8. Психологія відтворення обставин та місця події	313
Питання для самоконтролю	315
Список використаних джерел	316
Розділ 7. Судово-психологічна експертиза	320
7.1. Мета, предмет та об'єкт судово-психологічної експертизи	320

7.2. Використання психолога як консультанта і фахівця на попередньому слідстві	323
7.3. Вимоги до експерта-психолога	325
7.4. Юридична підстава та психологічні можливості судово-психологічної експертизи	330
7.5. Види судових експертиз. Компетенція експерта-психолога	334
7.6. Судово-психологічна експертиза емоційних станів	335
7.7. Експертиза соціально-психологічних особливостей членів злочинної групи	340
7.8. Судово-психологічна експертиза визначення здатності неповнолітнього правопорушника усвідомлювати значення вчинених ним дій	342
7.9. Судово-психологічна експертиза індивідуально-психологічних особливостей особистості	345
7.10. Посмертна судово-психологічна експертиза	346
7.11. Психолінгвістична експертиза	348
7.12. Судово-психологічна експертиза по справах про події, пов'язаних із керуванням технікою	349
7.13. Психологічна експертиза в складі комплексних експертиз по справах про дорожньо-транспортні випадки (ДТП)	350
7.14. Судово-психологічна експертиза в цивільному процесі	351
7.15. Судово-психологічна експертиза по справах про моральну шкоду	352
7.16. Судово-психологічна експертиза по кримінальних справах про створення фінансових пірамід	352
7.17. Судово-психологічна експертиза неповнолітнього	354
7.18. Використання графологічного аналізу у судово-психологічній експертизі	355
7.19. Проблеми вдосконалення судово-психологічних експертиз	358
Питання для самоконтролю	367
Список використаних джерел	368
Розділ 8. Психологія судового процесу	370
8.1. Психологічна характеристика судової діяльності	370
8.2. Психологічні особливості судового засідання	374
8.3. Психологія учасників судового засідання	377
8.4. Загальна психологічна характеристика судового процесу. Психологічний аналіз поведінки злочинця	382
8.5. Послідовність формування внутрішнього переконання судді	385
8.6. Психологічні основи сприйняття інформації в судовому процесі	387
8.7. Психологія формування переконання та прийняття судового рішення	388
8.8. Психологічні особливості судового допиту	391
8.9. Психологічні аспекти дебатів	395
8.10. Психологія винесення вироку	397
Питання для самоконтролю	400
Список використаних джерел	400
Розділ 9. Пенітенціарна психологія та її роль у сучасній реформі карно-процесуальної системи	401
9.1. Предмет і завдання пенітенціарної психології	401
9.2. Психологічні аспекти проблеми покарання і виправлення злочинців	402
9.3. Психологічні проблеми вивчення особистості засуджених і динаміки їх психічних станів у процесі відбуття покарання	406
9.4. Соціально-психологічні явища в середовищі засуджених і профілактика їх негативних впливів	410

9.5. Психологічні аспекти покарання	415
9.6. Психологія засудженого	416
9.7. Проблеми соціально-психологічної адаптації звільненого до умов життя на волі	417
Питання для самоконтролю	418
Список використаних джерел	419
Список використаних джерел	421